Quốc hội kêu gọi hành động khẩn cấp để ngăn chặn sự suy giảm đa dạng sinh học của Việt Nam

Hà Nội, ngày 25 Tháng 11 năm 2014 - Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường của Quốc hội phối hợp với Bộ Tài nguyên và Môi trường (Bộ TN & MT) và Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) tổ chức hội thảo "Bảo tồn đa dạng sinh học ở Việt Nam: Thực trạng và giải pháp".

Hội thảo được tổ chức trong phiên họp thứ tám, kỳ họp Quốc hội thứ 13, với mục đích thu hút sự chú ý của các thành viên Quốc hội đối với những thách thức lớn và đề xuất các giải pháp khả thi liên quan đến các vấn đề quan trọng về đa dạng sinh học ở Việt Nam, nhằm tác động đến quá trình ra quyết định liên quan đến quản lý đa dạng sinh học. Đây là lần đầu tiên một bản tóm tắt toàn diện về các vấn đề đa dạng sinh học được trình bày cho các thành viên Quốc hội.

Mặc dù đã có nhiều nỗ lực bảo vệ và sử dụng bền vững nguồn tài nguyên đa dạng sinh học phong phú, như *Chiến lược hành động quốc gia về đa dạng sinh học đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030* được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt vào năm 2013 (Quyết định 1250/ QĐ-TTg ngày 31 tháng 7 năm 2013), tài nguyên sinh vật vẫn đang phải chịu áp lực ngày càng tăng và đang giảm mạnh cả về số lượng lẫn chất lượng. Đặc biệt, nạn khai thác động vật hoang dã quá mức phục vụ cho hoạt động tiêu thụ bất hợp pháp được xem là một trong những vấn đề cấp bách nhất đe dọa đến đa dạng sinh học của Việt Nam.

Ông Phan Xuân Dũng, Chủ tích Uỷ ban KHCN&MT của Quốc Hội khai mạc Hội thảo

"Việc tăng cường quản lý, bảo tồn đa dạng sinh học không chỉ góp phần bảo vệ, gìn giữ tài nguyên thiên nhiên mà còn góp phần quan trọng cho phát triển kinh tế - xã hội " - ông Phan Xuân Dũng, Chủ tịch Ủy ban thường trực về Khoa học, Công nghệ và Môi trường cho biết. "Tuy nhiên, đa dạng sinh học của Việt Nam vẫn cần phải được quan tâm đúng mức, nhằm đảm bảo khả năng tiếp tục khai thác, sử dụng một cách bền vững để phục vụ cho cuộc sống".

Hội thảo có sự tham dự của các vị đại biểu Quốc hội tới từ 15 tỉnh có đa dạng sinh học cao trên toàn quốc, các vị đại biểu Quốc hội là thành viên của Ủy ban KHCN&MT đang tham dự Kỳ họp thứ 8 của Quốc hội; đại diện các bộ, ban ngành và các chuyên gia trong nước, chuyên gia quốc tế trong lĩnh vực bảo tồn đa dạng sinh học.

Tại hội thảo, bốn bài tham luận được đưa ra nhằm giới thiệu về các vấn đề ưu tiên trong bảo tồn đa dạng sinh học, tình trạng và các giải pháp đối với nạn buôn bán và tiêu thụ động vật hoang dã bất hợp pháp; công tác điều tra và xử lý các hành vi vi phạm liên quan đến động vật hoang dã; và kinh nghiệm quốc tế về mô hình quản lý đa dạng sinh học.

Các đại biểu cũng đã có cuộc thảo luận sôi nổi tại hội thảo, trong đó nêu bật những nội dung sau đây:

• Nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm về gỗ và động vật hoang dã là một trong những nguyên nhân chính gây nên sự suy giảm của đa dạng sinh học và Việt Nam cần tập trung nỗ lực nhiều hơn vào việc nâng cao nhận thức cộng đồng để giảm thiểu cũng như kiểm soát nhu cầu của thị trường.

• Chúng ta cần phải đưa hành vi vi phạm nghiêm trọng liên quan đến động vật hoang dã ra ánh sáng, ví dụ như vụ phát hiện và thu giữ gần 1000 tiêu bản rùa biển vừa qua tại tỉnh Khánh Hòa. Chúng ta cần phải công khai lên án những hành vi đó, áp dụng mức hình phạt mạnh tay và công bố danh tính những đối tượng liên quan.

• Hệ thống quản lý đa dạng sinh học của Việt Nam hiện còn phân tán và tồn tại những yếu kém trong công tác quản lý. Sự thống nhất hệ thống quản lý đa dạng sinh học là điều cần thiết để làm giảm tốc độ và đảo ngược sự suy thoái tài nguyên đa dạng sinh học.

• Chúng ta cần có cơ chế để tăng cường sự tham gia của cộng đồng địa phương trong nỗ lực bảo tồn đa dạng sinh học và xã hội hoá việc bảo vệ động vật hoang dã. Nếu có các chính sách, cơ chế và khuyến khích phù hợp, cộng đồng sẽ chung tay bảo vệ đa dạng sinh học.

• Mục tiêu và các khuyến nghị để cải thiện công tác truyền thông, cải cách chính sách và thực thi pháp luật cần phải được cụ thể hơn nữa để có thể thực hiện và đánh giá được, chứ không phải là "cần nỗ lực hơn nữa".

PGS. TS Bùi Cách Tuyến, Thứ trưởng Bộ Tài nguyên và Môi trường phát biểu: "Nguồn tài nguyên đa dạng sinh học vẫn tiếp tục bị suy giảm vì nhiều nguyên nhân. Để tăng cường công tác quản lý đa dạng sinh học, việc cải cách chính sách và tăng cường thực thi pháp luật trong bảo tồn đa dạng sinh học là nhiệm vụ rất quan trọng."

PGS. TS Bùi Cách Tuyến,Thứ trưởng Bộ TN&MT phát biểu tại Hội thảo

Bà Louise Chamberlain, Giám đốc quốc gia của tổ chức UNDP cũng nhấn mạnh về việc cần đầu tư hơn nữa cho bảo tồn đa dạng sinh học so với các khoản đầu tư nhỏ như hiện nay. Bà Louise cũng đưa ra năm gợi ý để tăng cường quản lý đa dạng sinh học tại Việt Nam, trong đó bao gồm việc tăng nguồn phân bổ ngân sách nhà nước cho công tác bảo tồn và áp dụng những phương pháp tiếp cận sáng tạo hơn để nâng cao và duy trì tài chính cho các khu bảo tồn, tái cấu trúc bộ máy tổ chức để giải quyết sự chồng chéo giữa các cơ quan có trách nhiệm.

Các báo cáo và thuyết trình tại hội thảo sẽ trở là một phần của thông tin phản hồi cho Quốc hội thảo luận nhằm nâng cao hiệu quả của các chính sách về bảo tồn đa dạng sinh học.